

Nasjonal styringsmodell for nød- og beredskapskommunikasjon

Referat fra Fagutvalgsmøte

Dato og tid: 28.01.2021, 09:00 – 13:00

Sted: Skype

Tilstede	
DSB v/NBK DSB v/BRE DSB v/Sivilforsvaret Politidirektoratet Helsedirektoratet Nasjonal sikkerhetsmyndighet PIT Meteorologisk institutt Hovedredningssentralen Norges vassdrags- og energidirektorat Nasjonal kommunikasjonsmyndighet Kommunesektorenes organisasjon Samfunnsbedriftene Forsvaret Statsforvalteren i Vestfold og Telemark HDO Sekretariatet for Nasjonal styringsmodell	Harald Loktu (møteleder) Kristian Bording og Ulf Sandvik Helge Asperheim Henning Fjellet og Stein Rune Ø. Halleraker Sven Bruun Terje Aarhus Geir Myhre Jostein M. Loland og Solfrid Agersten Owe Frøland Jan Tore Setvik Johannes Myhre Vallesverd Stian Wiik Rasmussen Kim Haugan Roar Elde Jan Helge Kaiser Øyvind Hårstad Kjetil Storeide, Anne Mari Nordvik og Anna Oline Tronstad
Sak 1 Sak 2 Sak 3 Sak 4 Sak 5 Sak 6	Nina Myren, NBK Helge Asperheim, Sivilforsvaret Kristian Bording, BRE Johannes Myhre Vallesverd, Nkom Johannes Myhre Vallesverd, Nkom Rita Sætre, NBK

Sak	Agenda	Sakstype
	Velkommen og kort innledning og oppdatering av status for saker som ble behandlet i forrige møte	
1	Fremtidens nødnett	Orientering
2	Fremtidig forvaltning av VHF-utstyr	Orientering
3	Deling av primærinformasjon	Beslutning
4	AML (posisjonering av innringere til 11x-numrene)	Orientering
5	Kontakte nødmeldingstjenesten fra satellitt	Orientering
6	Nødmeldingstjenesten	Orientering
7	Eventuelt	

Sak	28. januar 2021
	Velkommen, kort innledning og oppdatering av status for saker som ble behandlet på forrige møte
	<p>Kjetil Storeide, sekretariatsleder, ønsket velkommen.</p> <p>Harald Loktu orienterte kort om status for saker som ble behandlet i forrige møte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fremtidens nødnett: Arbeidet pågår. Utfyllende status gis i sak nr. 1 • Mobilbasert befolkningsvarsling: Arbeid pågår, men ingen beslutning/endring • Satsingsområder: Nasjonalt styre har besluttet at det skal utarbeides felles satsingsområder for nød- og beredskapskommunikasjon. Arbeidet er påbegynt • Reserveløsning nød- og beredskapskommunikasjon: Avventer svar fra kvalitetssikrer på konseptvalgutredning for fremtidig løsning for nød- og beredskapskommunikasjon for å kunne vurdere hvilke behov for reserveløsning som er aktuelt. Arbeid delegert DSB • Ny kommunikasjonsløsning for politi og brann: Det er satt ned en arbeidsgruppe, ledet av DSB. Arbeidsgruppen rapporterer tilbake til Nasjonal styringsmodell innen sommeren 2021
1	Fremtidens nødnett
	<p>Nina Myren, fagdirektør NBK/DSB, orienterte om status på arbeidet med fremtidens Nødnett og prosessen rundt konseptvalgutredningen for fremtidig løsning for nød- og beredskapskommunikasjon. JD har gitt DSB og Nkom et tilleggsoppdrag, som blant annet inkluderer vurdering av alternativer og en helhetlig vurdering og konsekvenser av forsinkelse av innføring av fremtidig løsning.</p> <p>DSB er i gang med å planlegge forprosjektet. Usikkerheter gjør at arbeidet er noe forsinket sammenlignet med opprinnelig tidsplan.</p> <p>Flere av representantene i møtet ønsket at KVUen skulle bli offentliggjort for at flere skal kunne påbegynne viktig arbeid og forberedelser i sin sektor. Det ble videre påpekt at behov for deling av data er økende, noe hendelsen i Gjerdrum viste, med tanke på blant annet video fra droner. Tema foreslås løftet som egen sak i Nasjonal styringsmodell.</p> <p>Konklusjon: Saken tas til etterretning. Tema deling av data løftes som sak i neste møte i fagutvalget i Nasjonal styringsmodell.</p>
2	Fremtidig forvaltning av VHF-utstyr

	<p>Helge Asperheim, Sivilforsvaret, presenterte sak om fremtidig forvaltning av VHF-utstyr. Sivilforsvaret bruker Nødnett i dag og skal i gang med å vurdere om de i fremtiden skal beholde en kapasitet på "gammelt" VHF-utstyr, infrastruktur og frekvenser. Sivilforsvaret besitter egen spektrumløyve på 3 DMO-frekvenser, som er tiltenkt internkommunikasjon ved bortfall av infrastruktur og for avlastning. Ved eventuell avvikling av VHF må en utvidelse vurderes.</p> <p>Sivilforsvaret ønsker innspill fra medlemmene i fagutvalget på forhold som bør hensynstas i denne vurderingen, hva andre aktører har gjort med sitt "gamle" VHF-utstyr og om de har forventninger til sambandsbistand fra Sivilforsvaret ved en eventuell krise.</p> <p>Sivilforsvaret ønsker innspill fra NBK på terminaler til internkommunikasjon på egne DMO-frekvenser.</p> <p>I møtet ble det påpekt at det ikke vil være hensiktsmessig å beslutte å avhende noe, dersom pågående arbeid for å finne reserveløsning konkluderer med at VHF vil kunne være et godt alternativ. Det ble videre stilt spørsmål ved om utstyr som ikke er umiddelbart tilgjengelig er godt nok som reserveløsning.</p> <p>I diskusjonen ble det også løftet at VHF-samband i forbindelse med luftkoordinering er manglende (det vises til hendelsene Gjerdrum og Viking Sky) og at det foreligger en risiko ved å kun benytte digitale løsninger.</p> <p>Hva gjelder andre aktørers utstyr ble det opplyst at helse og politi har avhendet sitt VHF-utstyr og sagt opp frekvenser, men at Røde Kors har et VHF-nett i deler av landet. Forsvaret har byttet ut sitt analoge VHF-utstyr med digitalt VHF-utstyr basert på DMR-teknologi i VHF høybånd NVE har ikke noe eget (mobilt) beredskapsamband, men flere aktører i kraftforsyningen benytter fortsatt ulike typer VHF og enkelte bruker også Nødnett. Kraftforsyningen (Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon KBO) har i utgangspunktet ikke behov for bistand fra Sivilforsvaret knyttet til VHF-kommunikasjon. Det har heller ikke NVE i sin naturfare-rolle.</p> <p>Avslutningsvis ble det påpekt at fylkene er ulike og kommunene er ulike. Alle er ikke på Nødnett, og de har ulike avtaler. Det vil således ikke være én løsning som passer for alle.</p> <p>Konklusjon: Sak og innspill bør inngå som en del av arbeidet med reserveløsning for samband. Saken følges opp.</p> <p>Eventuelle andre skriftlige innspill kan rettes til Asperheim.</p>
3	Deling av primærinformasjon
	<p>Kristian Bording, DSB/Brann og redning, presenterte sak om deling av primærinformasjon.</p> <p>Det er i dag ikke noen nasjonal løsning for deling av data på tvers av nødetatene. Å utelukkende benytte tale for overføring av informasjon gir en høy risiko for feil, samt at det kan gi en vesentlig forsinkelse. Det er behov for å definere og enes om en felles modell for deling av digital, strukturert informasjon mellom nødmeldesentralene og evt. HRS. utfordringene er, etter DSBs vurdering, både juridiske og tekniske.</p>

	<p>Det foreslås å igangsettes et forprosjekt for deling av digital strukturert informasjon mellom aktører i nødmeldetjenesten, med hensikt å raskt etablere en løsning.</p> <p>I den påfølgende diskusjonen ble det uttrykt stor støtte til saken og det ble påpekt at en slik nasjonal løsning vil ha stor effektiviseringsgevinst, i første omgang hos nødmeldesentralene. Det kom også et innspill på at legevaktssentralene trolig også vil ønske å være med tidlig da de i mange tilfeller har behov for informasjon ettersom legeressursen er knyttet til legevaktene og de har et prehospitallt ansvar. Det er også allerede erfart gevinster av en delingsløsning: lignende utveksling gjøres mellom HRS/Kystradioen/Radio Medico og Lokus sin løsning, som har vært i drift i flere år, har også gode tilbakemeldinger. Det kan også være hensiktsmessig å ta en avsjekk mot Barents Watch som behandler informasjon på tvers av fag og sektorielle institusjoner (Felles Ressursregister (FRR)).</p> <p>Fagutvalget drøftet så de ulike avveiningene og problemstillingene som vil dukke opp i det videre arbeidet, som at det blir sentralt å skille mellom strukturer og ustrukturert informasjonsflyt. Det er tidligere foretatt et arbeid omkring konsepter, men her har fokus vært mer på innhold enn løsning. I det videre er det viktig å se deling av primærinformasjon opp mot utvikling av nytt oppdragshåndteringsverktøy (OHV), inkludert server og tjeneste. Funksjonen som skal inkluderes i OHVene vil være en direkte konsekvens av hvilke informasjonselementer man ønsker å dele, og hvordan man ønsker å dele dem. Det er trolig behov for en tett og grundig integrering for å få ønsket gevinst.</p> <p>Avslutningsvis ble det påpekt at arbeidet må se hen til sentrale aktørers kapasitet for nye IKT-utviklingsprosjekter da de har en forholdsvis fastlåst IKT-portefølje i lang tid fremover.</p> <p>Konklusjon: Saken løftes til prioriteringsutvalget for beslutning av om det skal settes i gang et slikt arbeid.</p>
4	AML (posisjonering av innringere til 11x-numrene)
	<p>Johannes Myhre Vallesverd, Nkom, informerte om AML (Advanced Mobile Location) som er innført gjennom et godt samarbeid mellom Nkom, SD/KMD, tilbydere, Norsk referansedatabase (NRDB) og nødetatene.</p> <p>AML er håndsettbasert og operativsystembasert, og medfører betydelig forbedring av posisjoneringen av innringer. Løsningen er derfor et viktig supplement til nettverksbasert posisjonering. Løsningen er automatisk, og skjer uten videre bekreftelse fra innringer. I dag er AML implementert i telefoner med iOS og Android operativsystem. Nkom er i dialog med andre operativsystemeiere. Forpliktelsene på teleselskapsiden er regulert i ekomforskriften § 6-2a. Forpliktelsene på nødetatene er ikke underlagt en konkret regulering. Nkom jobber sammen med aktørene for å optimalisere løsningen. Det er fremdeles utfordringer. Både uthentingsraten hos etatene og leveringsraten hos tilbyderne varierer. Nkom viste tall fra NRDB, som viste at av et utvalg på 21.000 samtaler i uke 3 i 2021, fantes AML på 72%. Nødetatene hentet ut AML for 65% av disse. Nkom følger opp tilbyderne som har lav leveranserate. Man vil aldri få 100% "AML-dekning", da eldre, enklere eller ikke-oppdaterede telefoner mv. ikke vil ha løsningen. For mobilnettverksbasert posisjonering er dekningsgraden tilnærmet 100%.</p>

	<p>Nkom brakte videre en anbefaling fra NRDB om at begge posisjoner (nettverks- og håndsettbasert) bør plottes: hvor de er tilgjengelige og hva som er hva.</p> <p>På spørsmål ble det opplyst at det nå foregår en prosess for å se på hvordan utenlandske SIM-kort, mobiltelefoner uten SIM-kort og videoanrop kan kobles opp mot AML. For eksempel har Belgia en løsning på dette ("AML-roaming").</p> <p>Det ble påpekt at andre kortnumre kan ha behov for å få tilgang til AML-posisjonering av innringere, som HRS og Legevaktssentralene. Det ble opplyst at tilbydernes plikter til samtykkeuavhengig opprinnelsesmarkering ved nødnummer er regulert i ekomlov, ekomforskrift og nummerforskrift, og at det derfor ikke er mulig å gi andre nummer, som 116 177 eller 120, tilgang til AML slik regelverket er i dag. Fra diskusjonen fremkom det at posisjonering av innringere for aktører som ikke har AML kan gjennomføres ved bruk av eksterne tjenester, som for eksempel RescueMe.</p> <p>Konklusjon: Nkom oppfordrer etatene til å spille inn erfaringer og praktiske eksempler på bruk. Saken tas til orientering.</p>
5	<p>Kontakte nødmeldingstjenesten fra satellitt</p> <p>Johannes Myhre Vallesverd, Nkom, presenterte saken.</p> <p>Det finnes store områder hvor mobiltelefon ikke har dekning, og hvor nødtilt ikke kan kontakte 11X for bistand. Det er derfor et ønske å etablere en løsning hvor nødtilt som kun har tilgang på kommunikasjon via satellitt-telefon kan komme i kontakt med 11x. Det er snakk om nødtilt som befinner seg i Norge.</p> <p>Det er identifisert tre langnummer som skal speile de tre 11x-numrene. Begynnende kontakt er foretatt mot enkelte satellittelefonaktører. Langnummer skal ikke være offentlig kjent.</p> <p>Det må opprettes kontakt med relevante satellittoperatører som gjennomfører test og konvertering. De særskilte utfordringene med 110 og 113 må beskrives og hvis mulig, søkes løst.</p> <p>I den påfølgende diskusjonen ble det opplyst at Sysselmannen på Svalbard har et slikt langnummer, i tillegg til 11x.</p> <p>Konklusjon: Det settes ned en arbeidsgruppe som ledes av Nkom. Gruppen vil også vurdere internasjonal forankring dersom det er behov/mulig. Saken følges opp ved at medlemmene i fagutvalget blir bedt om å melde inn personer som kan bidra i arbeidet.</p>
6	<p>Nødmeldingstjenesten</p> <p>Rita Sætre, seksjonsleder i NBK/DSB presenterte status på ulike pågående tiltak innenfor nødmeldingstjenesten:</p>

	<p>Nød-SMS (for døve, hørsels- og talehemmede): Mottak av melding ved samlokaliserte sentraler i Bodø. Tjenesten har bidratt til å redde liv. Anbefaling: løsningen må videreutvikles.</p> <p>eCall: Mottak av melding ved 110. Tjenesten fungerer, men det er opplevd en del unødige eCall pga. feil bruk/tekniske feil. Sluttrapporten utarbeides.</p> <p>Grensesnittprosjektet: Deling av informasjon. Tverretattlig utredning av grensesnitt mellom etatens nye OHV. Det gjenstår en del arbeid for å få på plass løsning. Videreføring er oppe som egen sak: Deling av primærinformasjon.</p> <p>Det ble også belyst noen utfordringer og problemstillinger knyttet til dette arbeidet, inkludert ulike hensyn, krav og interesser.</p> <p>Mål: nødmeldetjenesten gir bedre og raskere hjelp til befolkningen med høyere kvalitet enn i dag.</p> <p>Konklusjon: Saken tas til orientering</p>
	<p>Eventuelt</p>
	<p>Kommentarer til fagutvalget:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tverrfaglig utveksling av informasjon og tverrfaglig spenn er en stor gevinst av fagutvalget. • Det bør arbeides videre med form og prosess for å sikre at saker og saksunderlag, og dermed også vurderinger og beslutninger, gir størst mulig verdi. • Nkom skal arrangere et temamøte om NG112 – neste generasjons nødnummer – og vil sende invitasjon til sekretariatet for distribusjon. European Emergency Number Association (EENA), vil delta og presentere sitt arbeid, og arbeidet med ETSI <p>Det oppfordres til å kontakte sekretariatet og/eller sekretariatsleder for ytterligere innspill. Det oppfordres til å sende inn forslag til nye saker.</p>